

Webinar

Flexibel elektrische energie afnemen en invoeden

7 maart 2023

Programma

1. Welkom en intro

Chiel Bakker, VEMW

2. Instrumentaria flexibiliteit in de markt

Eric Picard, VEMW

4. Optimalisatie energie portfolio

Thomas Verbruggen, Nyrstar

4. Instrumentaria flexibiliteit in de netten

Jeffrey Bartels, edMij

Introductie ontwikkeling flexibiliteitsvraag

Chiel Bakker

An aerial night view of a city, likely Amsterdam, showing a complex highway interchange with multiple overpasses and ramps. The city lights are visible in the background, and a blue wireframe overlay is present across the entire scene, suggesting a digital or data-driven context.

Wat verstaan we onder flexibiliteit?

- Flexibiliteit kan verschillen in eigenschappen (minimum afschakelduur, activatietijd, omvang van vermogen, aantal activaties per jaar, etc)

- Mogelijke definitie:

“De mogelijkheid om op verzoek af te wijken van de geplande energiebehoefte of energieproductie.”

VRAAGRESPONSOPTIE	MINIMALE AFSCHAKELDUUR (UREN)
Productiestop raffinaderijen	504
Productiestop producenten	168
Stop staalproductie	168
Afschakelen koudwalsen	1
Stop tinproductie	1
Stop zinkproductie	168
Batch productiestop <6 u	1
Batch productiestop 6-24 u	6
Batch productiestop 24-48 u	24
Batch productiestop 48 u - 3 wk	48
Verschuiving batchproductie	1
Productiestop	24
Productiestop/afschakelen fornuis	24
Productiestop 6-24 u	6
Productiestop 24 u - 1 wk	24

Ontwikkeling behoefte aan flexibel vermogen

- Marktprijsvolatiliteit
- Balancing
- Congestie

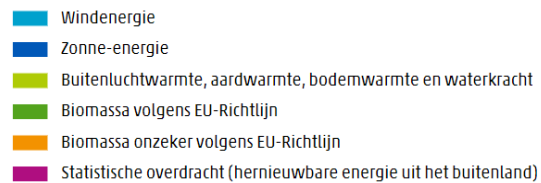
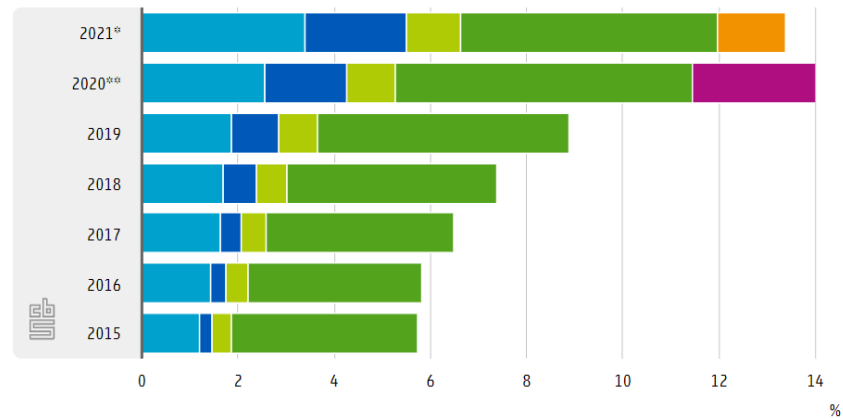
Ontwikkeling behoefte aan flexibel vermogen

- **Marktprijsvolatiliteit**
- Balancing
- Congestie

Behoefte aan flex: prijsvolatiliteit

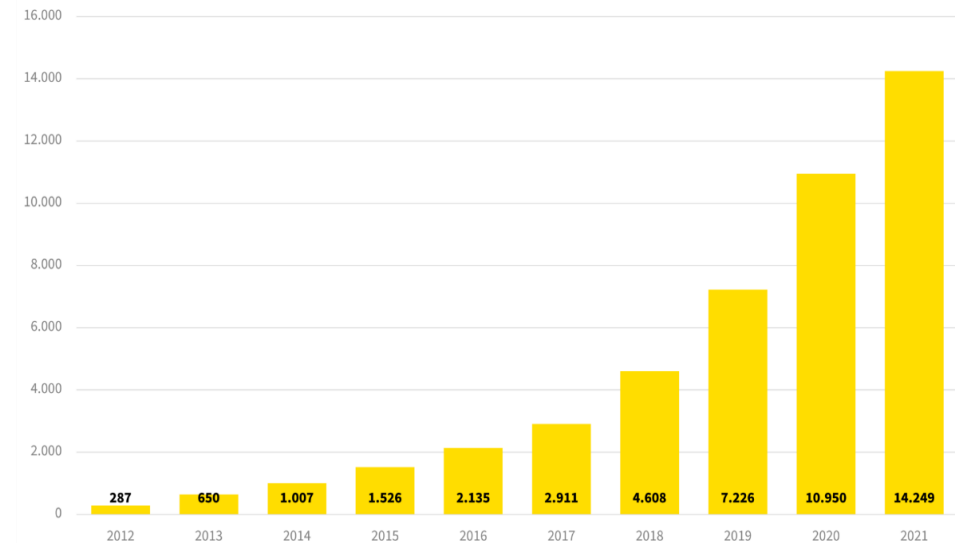
- Toename duurzame (weersafhankelijke) invoeding

Aandeel hernieuwbare energie in bruto energetisch eindverbruik

Cumulatief vermogen zonnepaneelinstallaties Nederland

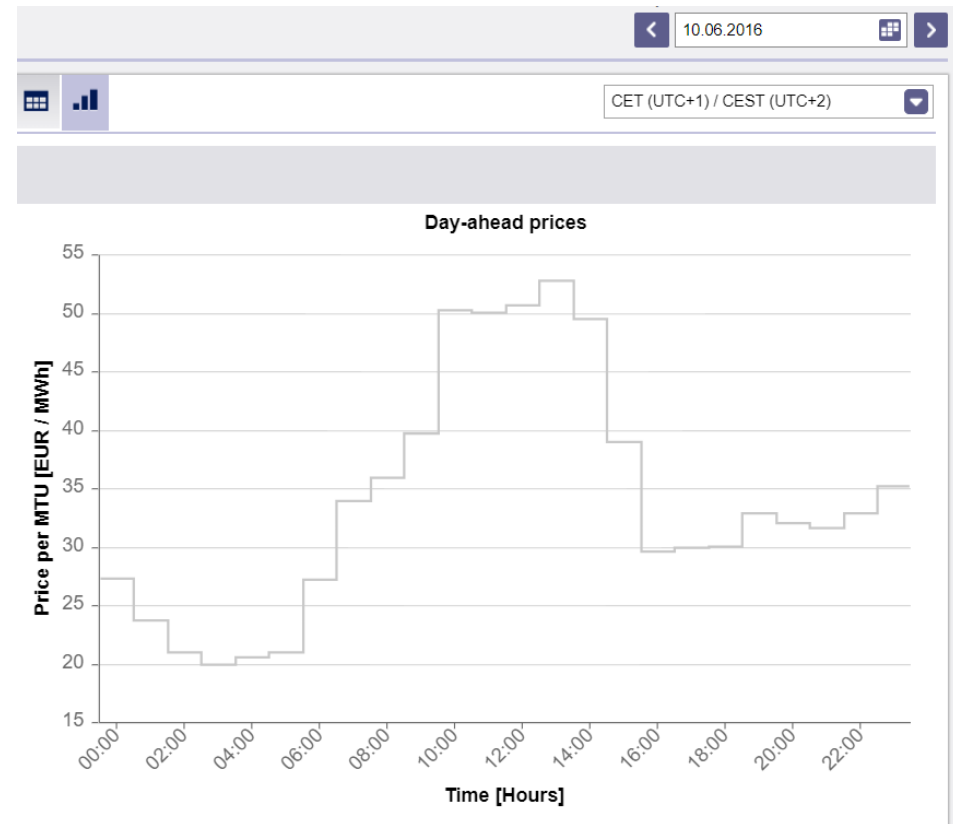
uitgedrukt in megawattpiek (© Solar Magazine)

Behoefte aan flex: prijsvolatiliteit

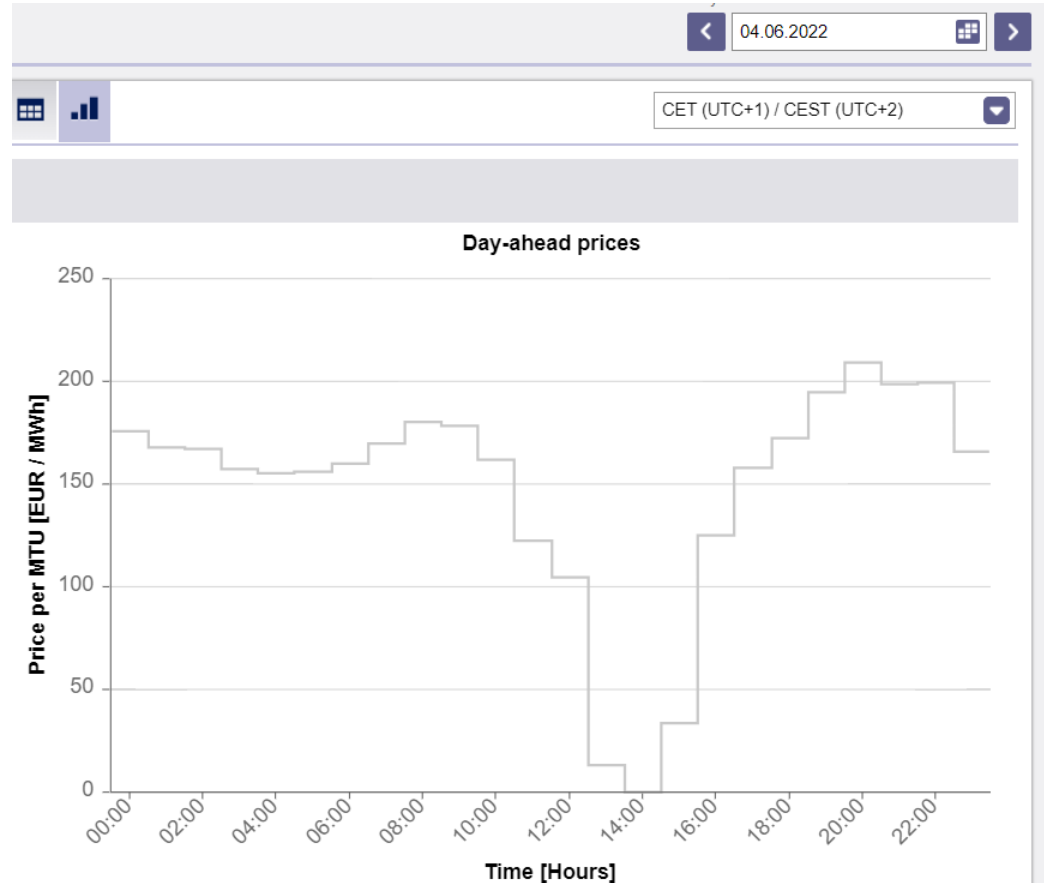
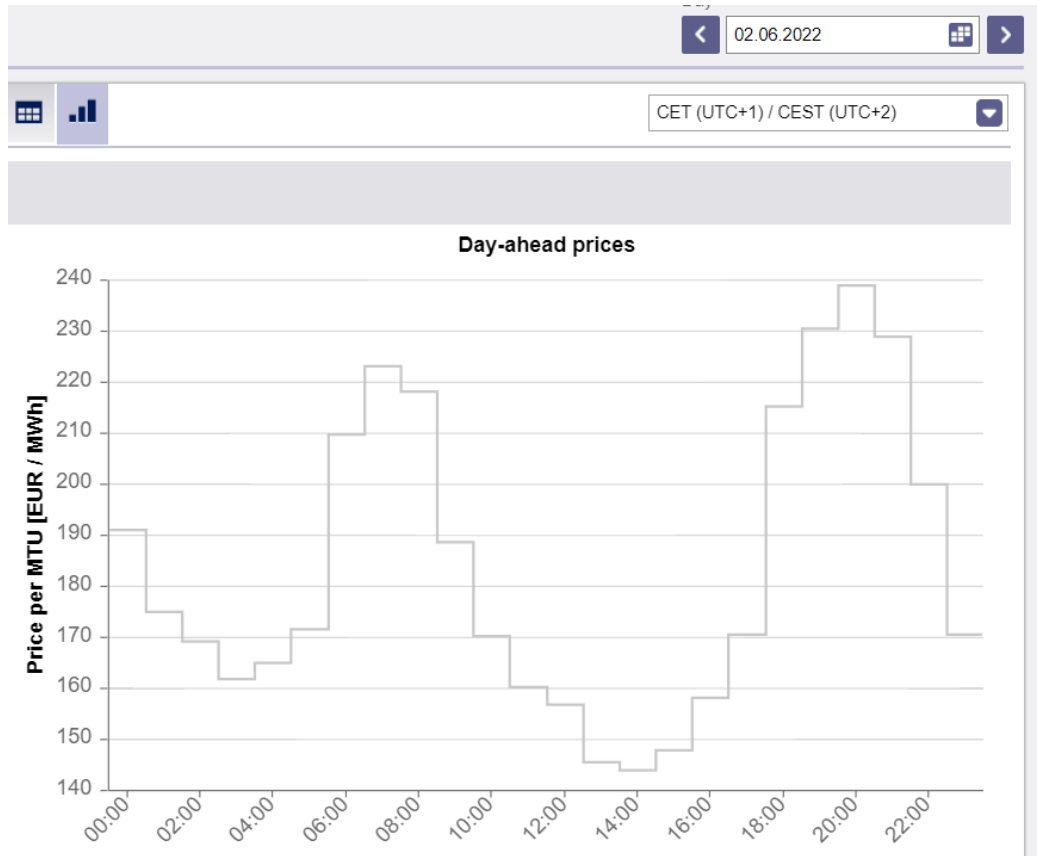
- DAM en het effect van weersafhankelijk aanbod - 2016

Behoefte aan flex: prijswolatiliteit

- DAM en het effect van weersafhankelijk aanbod - 2022

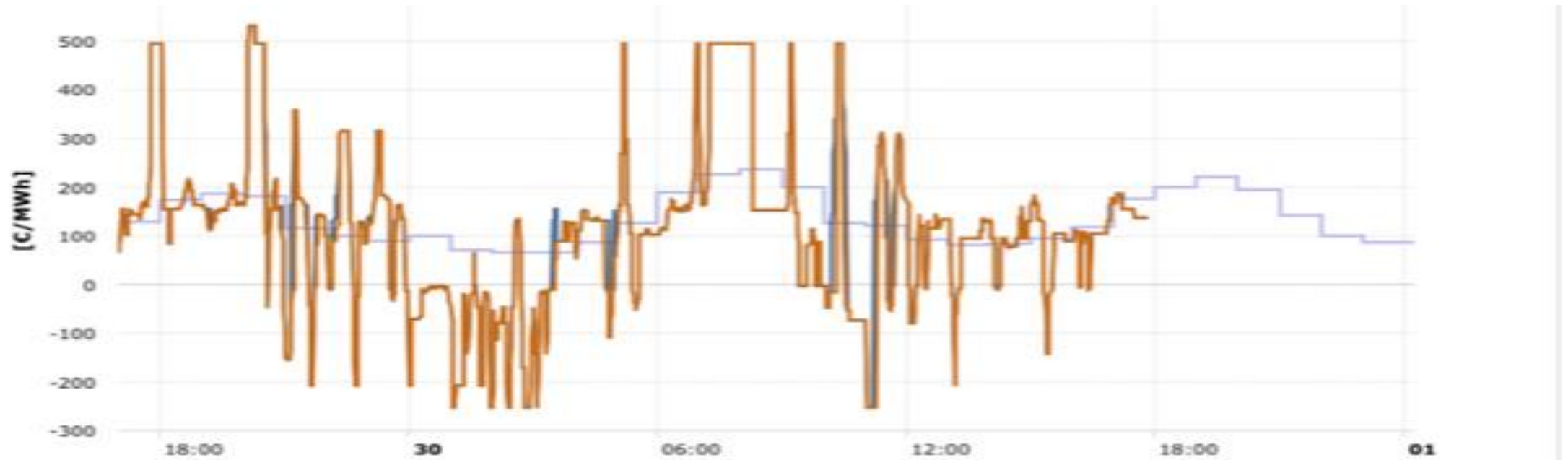
Behoefte aan flex: prijsvolatiliteit

- Onbalansprijzen en effect van weersafhankelijk aanbod - 2018

Behoefte aan flex: prijsvolatiliteit

- Onbalansprijzen en effect van weersafhankelijk aanbod - 2022

Ontwikkeling behoefte aan flex

- Marktprijsvolatiliteit
- **Balancering van het energiesysteem**
- Congestie

Behoefte aan flex: balancering

- Elektriciteitssysteem altijd op 50Hz
- Stabiele netfrequentie vereist constante balans tussen vraag en aanbod
- EU-ETS leidt tot afname regelbaar vermogen (gasturbines worden duurder)

Behoefte aan flex: balancering

- Noodvermogen (2020)

SCA NL							
Contracted time period	Reserve Type	Contract Type	Source	Regulation Price	Direction	Price Type	
Start - End				[EUR / MW / ISP]			
01.10.2020 00:00 - 02.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>0.51</u>	Down	AVERAGE	+
01.10.2020 00:00 - 02.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>1.55</u>	Up	AVERAGE	+
02.10.2020 00:00 - 03.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>1.57</u>	Up	AVERAGE	+
02.10.2020 00:00 - 03.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>0.52</u>	Down	AVERAGE	+
03.10.2020 00:00 - 04.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>1.56</u>	Up	AVERAGE	+
03.10.2020 00:00 - 04.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>0.57</u>	Down	AVERAGE	+
04.10.2020 00:00 - 05.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>1.61</u>	Up	AVERAGE	+
04.10.2020 00:00 - 05.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>0.54</u>	Down	AVERAGE	+
05.10.2020 00:00 - 06.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>0.58</u>	Down	AVERAGE	+
05.10.2020 00:00 - 06.10.2020 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>1.47</u>	Up	AVERAGE	+

Behoefte aan flex: balancering

- Noodvermogen (2021)

SCA NL							
Contracted time period	Reserve Type	Contract Type	Source	Regulation Price	Direction	Price Type	
Start - End				[EUR / MW / ISP]			
06.10.2021 00:00 - 07.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>3.71</u>	Up	AVERAGE	+
06.10.2021 00:00 - 07.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>6.29</u>	Down	AVERAGE	+
07.10.2021 00:00 - 08.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>3.82</u>	Down	AVERAGE	+
07.10.2021 00:00 - 08.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>36.64</u>	Up	AVERAGE	+
08.10.2021 00:00 - 09.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>6.22</u>	Up	AVERAGE	+
08.10.2021 00:00 - 09.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>3.90</u>	Down	AVERAGE	+
09.10.2021 00:00 - 10.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>6.41</u>	Up	AVERAGE	+
09.10.2021 00:00 - 10.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>8.03</u>	Down	AVERAGE	+
10.10.2021 00:00 - 11.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>6.45</u>	Up	AVERAGE	+
10.10.2021 00:00 - 11.10.2021 00:00 (CET/CEST)	mFRR	Daily	Not Specified	<u>13.65</u>	Down	AVERAGE	+

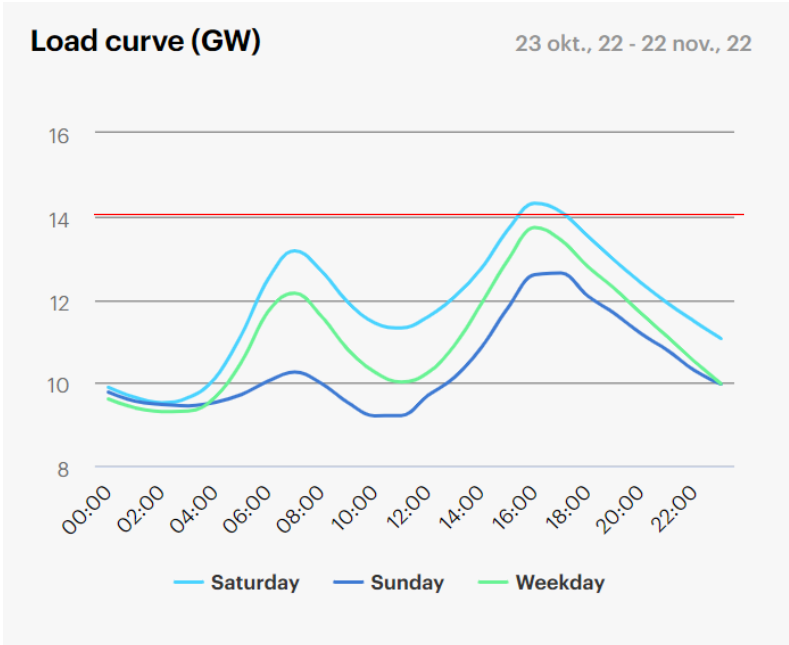
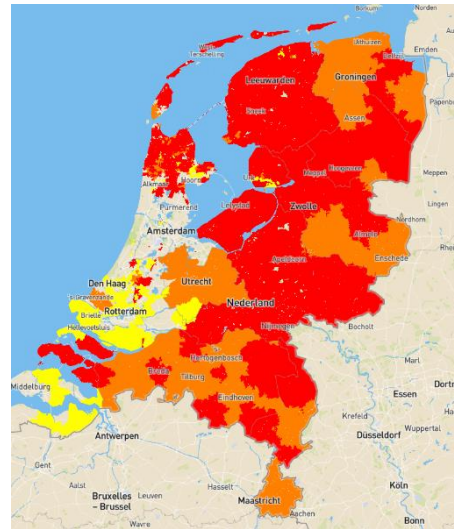
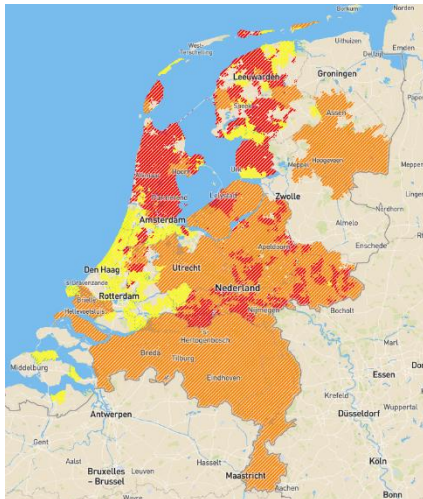
Ontwikkeling behoefte aan flex

- Marktprijsvolatiliteit
- Balancering van het energiesysteem
- **Congestie**

Behoefte aan flex: congestie

- Congestie en oplossingsmethoden
  - Congestiemanagement
  - Alternatieve transportrechten

Behoefte aan flex: congestie

Congestion Management Costs NL

Costs for Congestion Management increased by **338%** in 2021

Redispatch and Restriction Costs in the Netherlands

